

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 12Snr/1/2022
Identifikačné číslo spisu: 9622200016
Dátum vydania rozhodnutia: 29. mája 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Anita Filová
Funkcia: predsedníčka senátu, sudkyňa spravodajkyňa
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:9622200016.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anity Filovej (sudkyňa spravodajkyňa) a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., JUDr. Moniky Valašikovej, PhD, JUDr. Zuzany Mališovej, prof. JUDr. Juraja Vačoka, PhD., v právnej veci žalobcu: S.. W. K., dátum narodenia: XX.XX.XXXX, adresa trvalého pobytu: K. B.. XXX/X, XXX XX N., právne zastúpený : Mgr. Martin Berec, advokát s.r.o., so sídlom Miletičova 21, 821 08 Bratislava, IČO: 55 134 114, zast. Mgr. Martinom Berecom, advokátom, konateľom, voči žalovanému: Výbor Národnej rady Slovenskej republiky na preskúmanie rozhodnutí Národného bezpečnostného úradu, v konaní o správnej žalobe o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. CRD-1832-8/2021-VPRNBU z 24. novembra 2021, takto

rozhodol:

I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky z r u š u j e rozhodnutie žalovaného č. CRD-1832-8/2021-VPRNBU z 24. novembra 2021, spolu s rozhodnutím Národného bezpečnostného úradu č. SP-PB-5157-40/2020-Ž-47211 z 13. júla 2021, a vec v r a c i a Národnému bezpečnostnému úradu na ďalšie konanie.

II. Najvyšší správny súd priznáva žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Národný bezpečnostný úrad (ďalej len „NBÚ“ tiež „prvostupňový správny orgán“) vykonal v období od 01.12.2020 do 13.07.2021 podľa § 17 písm. b) v spojení s § 22 zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 215/2004 Z. z.“) bezpečnostnú previerku žalobcu III. stupňa pre stupeň utajenia Tajné (ďalej len „súčasná bezpečnostná previerka“), ktorú ukončil podľa § 26 ods. 2 zákona č. 215/2004 Z. z. rozhodnutím č. SP-PB-5157-40/2020-Ž-47211 z 13. júla 2021 (ďalej aj ako „prvostupňové rozhodnutie“) a to z dôvodu, že žalobcu podľa § 10 ods. 1 písm. g) v spojení s § 14

ods. 1 zákona č. 215/2004 Z. z. nemožno považovať za bezpečnostne spoľahlivú osobu preto, že uviedol nepravdivé údaje v osobnom a bezpečnostnom dotazníku a pri bezpečnostnom pohovore, ďalej, že podľa § 10 ods. 1 písm. g) v spojení s § 14 ods. 1 a ods. 2 písm. c) bod 6 citovaného zákona žalobcu nemožno považovať za bezpečnostne spoľahlivú osobu preto, že u nej bolo zistené bezpečnostné riziko, lebo preukázal svojim konaním a vyjadrením nečestnosť, nedôveryhodnosť vo vzťahu k ochrane utajovaných skutočností. Súčasne NBÚ podľa § 29 zákona č. 215/2004 Z. z. zrušil platnosť osvedčenia č. SP-PB-271/2012-Ž z 21. marca 2012 pre stupeň utajenia Dôverné. Žalobca sa voči rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu odvolal. NBÚ dňa 8. októbra 2021 doručil žalovanému písomné upovedomenie o chybe v písaní v prvostupňovom rozhodnutí z 1. októbra 2021, v ktorom uviedol, že v písomnom vyhotovení prvostupňového rozhodnutia došlo k chybe v písaní, keď nesprávne vo výroku I uviedol, že žalobca uviedol nepravdivé údaje v osobnom a bezpečnostnom dotazníku, pričom správne malo byť uvedené, že žalobca uviedol nepravdivé údaje pri bezpečnostnom pohovore.

2. Žalovaný rozhodnutím č. CRD-1832-8/2021-VPRNBU z 24. novembra 2021 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“ alebo „rozhodnutie žalovaného“), zamietol odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu. Zároveň na základe identických ustanovení ako prvostupňový správny orgán skonštatoval, že žalobcu nemožno považovať za bezpečnostne spoľahlivú osobu, z dôvodu že uviedol nepravdivé údaje pri bezpečnostnom pohovore podľa § 10 ods. 1 písm. g) v spojení s § 14 ods. 1 zákona č. 215/2004 Z. z. a tiež, že žalobcu nemožno považovať za bezpečnostne spoľahlivú osobu tiež preto, že bolo u neho zistené bezpečnostné riziko, lebo preukázal svojim konaním a vyjadrením nečestnosť, nedôveryhodnosť vo vzťahu k ochrane utajovaných skutočností s poukazom na ustanovenie § 10 ods. 1 písm. g) v spojení s § 14 ods. 1 a ods. 2 písm. c) bod 6 citovaného zákona.

3. Žalovaný uviedol, že preskúmal v rozsahu dôvodov uvedených žalobcom v odvolaní, postup NBÚ pri bezpečnostnej previerke a prvostupňové rozhodnutie NBÚ a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu neobsahuje žiadne dôvody, z ktorých by bolo možné vyvodit' nezákonnosť postupu NBÚ pri vykonávaní bezpečnostnej previerky alebo nezákonnosť prvostupňového rozhodnutia NBÚ, či porušenie subjektívnych práv žalobcu.

4. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukázal na to, že súčasťou bezpečnostného spisu z roku 2020 je utajovaný listinný dôkaz č. SP-PB-5157-12/2020-Ž-47211/V z 10. decembra 2020 (ďalej len „utajovaný listinný dôkaz z 10.12.2020“), ktorý obsahuje informácie o bezpečnostnej spoľahlivosti žalobcu, a to v prílohe č. 1 na str. 2 ods. 4, na str. 3 ods. 1, ods. 2 a ods. 3, ktorý pôvodca označil ako utajovanú skutočnosť stupňa utajenia Vyhradené s tým, že žalobcu nie je možné v danom konaní (rovnako ani v konaní NBÚ) považovať za oprávnenú osobu podľa § 2 písm. f) zákona č. 215/2004 Z. z. s tým, že tomuto listinnému dôkazu je potrebné poskytnúť zákonom zodpovedajúcu ochranu, čo znamená, že nie je možné jeho konkrétny obsah v rozhodnutí NBÚ ani v rozhodnutí žalovaného uvádzať. Ďalej žalovaný uviedol, že z bezpečnostného spisu z roku 2020 je zrejmé, že NBÚ v priebehu bezpečnostnej previerky zistil skutočnosti, ktoré by mohli byť prekážkou na vydanie osvedčenia a preto so žalobcom vykonal dňa 29. apríla 2021 bezpečnostný pohovor, z ktorého vyhotovil písomný záznam. Z jeho obsahu vyplýva, že žalobca bol v úvode bezpečnostného pohovoru poučený o priebehu a účelu bezpečnostného pohovoru, o svojich právach a povinnostiach vyplývajúcich z ustanovení § 25 zákona č. 215/2004 Z. z., medzi iným aj o práve kedykoľvek v priebehu bezpečnostného pohovoru požiadať o vykonanie psychofyziologického overenia pravdivosti podľa § 25 ods. 3 zákona č. 215/2004 Z. z., ktoré však neuplatnil a o jeho uskutočnenie nepožiadal. Žalobca bol tiež poučený o povinnosti uvádzať pri bezpečnostnom pohovore úplné a pravdivé údaje a o právnych následkoch uvedenia nepravdivých údajov v zmysle § 14 ods. 1 zákona č. 215/2004 Z. z., pričom žalobca v zázname z bezpečnostného pohovoru svojim podpisom potvrdil, že poučeniu porozumel, cíti sa fyzicky a psychicky v poriadku, nie je pod vplyvom alkoholu, neužil lieky ani omamné alebo psychotropné látky a je si vedomý toho, že pre objektívne rozhodnutie o výsledku bezpečnostnej previerky jeho osoby je dôležitá úplnosť a pravdivosť jeho vyjadrení ku všetkým položeným otázkam a tiež, že si je vedomý toho, že v priebehu bezpečnostného pohovoru sa môže vyjadriť ku všetkým skutočnostiam, ktoré by mohli byť prekážkou na vydanie osvedčenia alebo dôvodom na zrušenie platnosti osvedčenia a ku všetkým skutočnostiam, ktoré považuje pre účely bezpečnostnej previerky jeho osoby za významné. Žalobca tiež svojim podpisom potvrdil, že si je vedomý dôsledkov súvisiacich s uvedením nepravdivých informácií v priebehu bezpečnostného pohovoru.

5. Žalovaný ďalej poukázal na to, že zo záznamu z bezpečnostného pohovoru zistil, že žalobca v spojitosti s otázkou č. 2 v znení: „V osobnom a bezpečnostnom dotazníku ste v bode 14 uviedli, že ste v minulosti absolvovali psychofyziologické overenie pravdivosti. Kto Vás poslal na psychofyziologické overenie pravdivosti?“, sa vyjadril: „Bolo to v súvislosti s preradením na inú pracovnú pozíciu na NAKA. Potom ma ale prijali na pozíciu na Úrad inšpekčnej služby, takže som ďalej nepokračoval vo výberovom konaní na NAKA“. Žalobca k otázke č. 3 v znení: „Koľkokrát ste absolvovali psychofyziologické overenie pravdivosti?“ sa vyjadril: „V PZ to bolo 1 krát v roku 2020. Približne v roku 2018 alebo 2019 som absolvoval ešte jeden, ale o jeho vykonaní som viazaný mlčanlivosťou, bol vykonaný v inej štátnej inštitúcii, preto som ho ani neuviedol v bezpečnostnom dotazníku“. K otázke č. 4 v znení : „Aké oblasti boli preverované?“ sa vyjadril: „Nespomínam si presne, asi to boli 4 oblasti. Presne to povedať neviem“. V spojitosti s otázkou č. 5 v znení: „Aký bol výsledok psychofyziologického overenia pravdivosti?“ žalobca odpovedal: „Pracovník KEÚ mi povedal, že odporučí opakované preverenie. Tým, že som nastúpil na UIS, už som nemal záujem nastúpiť na NAKA a tak bol celý proces výberového konania na NAKA ukončený.“ Na otázku č. 6 v znení: „Bolo jednou z preverovaných oblastí únik služobných informácií nepovolanej osobe?“ žalobca odpovedal : „Asi áno.“ Žalobca sa k otázke č. 7 v znení: „Uviedli ste v predtestovanom rozhovore nejaké skutočnosti k preverovanej oblasti únik služobných informácií nepovolanej osobe?“ vyjadril: „Myslím, že nie.“ Žalobca sa k otázke č. 8 v znení: „Poskytli ste nepovolanej osobe informácie služobného charakteru?“ vyjadril: „Nie. Nikdy som žiadnej nepovolanej osobe neposkytol informácie v súvislosti s výkonom mojej služby. Občas sa doma s otcom bavím vo všeobecnosti o pracovných postupoch polície. Nikdy nepreberáme konkrétne veci, je to len vo všeobecnej rovine.“ Na otázku č. 9 v znení: „Poskytli ste nepovolanej osobe informácie služobného charakteru proti záujmom polície?“ žalobca odpovedal : „Nie.“ Žalobca k otázke č. 10 v znení: „Poskytli ste nepovolanej osobe informácie z policajných databáz a evidencií?“ uviedol : „Nie.“ Žalobca k otázke č. 11 v znení : „Poskytli ste nepovolanej osobe informácie nad rámec služobných povinností?“ odpovedal: „Nie.“ V závere bezpečnostného pohovoru žalobca na otázku č. 28 v znení: „Sú ešte nejaké skutočnosti, ktoré by ste chceli doplniť k bezpečnostnému pohovoru?“ odpovedal: „Nie.“ Na otázku č. 29 v znení: „Máte akékoľvek výhrady k vedeniu bezpečnostného pohovoru?“ žalobca odpovedal: „Nie.“ Žalobca na otázku č. 30 v znení: „Poskytli ste všetky informácie k otázkam, ktoré Vám boli kladené?“ odpovedal: „Áno.“

6. Žalovaný vo vzťahu k bezpečnostnému pohovoru skonštatoval, že ide o procesný úkon, ktorého podmienky vykonania sú upravené v § 25 zákona č. 215/2004 Z. z. Zo záznamu z bezpečnostného pohovoru vyplýva, že NBÚ žalobcovi položil konkrétne otázky, so zameraním na detaily vyplývajúce zo zistených skutočností, ktoré by mohli byť/boli prekážkou na vydanie osvedčenia a dôvodom na zrušenie osvedčenia z 21. marca 2012 a umožnil sa mu k nim vyjadriť, pričom tieto priebežne zaznamenal do záznamu z bezpečnostného pohovoru, ktorý bol podpísaný tak zamestnancami NBÚ, ktorí bezpečnostný pohovor vykonávali, ako aj žalobcom, a to bez výhrad.

7. Žalovaný poukázal na to, že súčasťou bezpečnostného spisu je aj záverečná správa zo psychofyziologického overenia pravdivosti žalobcu z 24. júna 2021, s ktorou sa podrobne oboznámil. Z tejto záverečnej správy vyplýva, že psychofyziologické overenie pravdivosti bolo vykonané dňa 24. júna 2021 polygrafickým špecialistom NBÚ, v priestoroch NBÚ, testovanie bolo vykonané za použitia systému počítačového polygrafu Lafaeffe verzia LX5000. Predmetom tohto procesného úkonu bolo testovanie pravdivosti žalobcu ku skutočnosti, či poskytol služobné informácie nepovolanej osobe proti záujmom PZ po roku 2015 (skúmaný predmet). V úvode psychofyziologického overenia pravdivosti bol so žalobcom vykonaný predtestový rozhovor, v rámci ktorého mu bolo umožnené vysvetliť nové alebo predtým zabudnuté informácie o predmete testu. V predtestovom rozhovore žalobca uviedol, že nikdy neposkytol nepovolanej osobe žiadne služobné informácie proti záujmom polície. Žalobca za služobné informácie považoval informácie o pripravovaných policajných akciách, utajované skutočnosti, informácie z vyšetrovacích spisov a informácie z policajných databáz. Za nepovolajú osobu žalobca považoval každého civila a každú osobu, ktorá pracovne nesúvisí s vyšetrovaným prípadom. Pod slovným spojením proti záujmom Policajného zboru žalobca rozumel akúkoľvek protizákonnú činnosť. Následne bola vykonaná séria štyroch grafov s rovnakým počtom otázok, žalobcovi boli položené dve otázky týkajúce sa skúmaného predmetu. Prvá otázka v znení: „Poskytli ste po roku 2015 služobné informácie nepovolanej osobe proti záujmom polície?“ a druhá otázka v znení: „Poskytli ste po roku 2015 služobné informácie

nepovolanej osobe proti záujmom polície opakovane?“. Žalobca na obidve položené otázky odpovedal: „Nie.“ Po celkovej analýze grafov bolo polygrafickým špecialistom zistené, že u žalobcu obsahujú významné telesné odozvy na uvedené testové otázky, ktoré sú interpretované ako klamstvo. Na základe toho bol záver polygrafického špecialistu, že „subjekt nebol pravdovravný“ pri odpovediach na otázky týkajúce sa skúmaného predmetu.

8. Žalovaný mal za to, že v danom prípade boli pre vykonanie psychofyziologického overenia pravdovravnosti splnené formálne podmienky ustanovené v § 25 ods. 4 zákona č. 215/2004 Z. z., keď NBÚ vykonal tento procesný úkon ex offio, pretože po vykonaní bezpečnostného pohovoru konfrontoval zistené skutočnosti s vyjadreniami žalobcu na bezpečnostnom pohovore a zistil rozpor medzi zistenými skutočnosťami a vyjadreniami žalobcu. NBÚ položil žalobcovi otázky na zistenie postoja žalobcu k zisteným skutočnostiam, ktoré odporovali jeho vyjadreniam pri bezpečnostnom pohovore a v konečnom dôsledku tvorili prekážku na vydanie osvedčenia. Žalovaný preto skonštatoval, že NBÚ dodržal zákonné podmienky pre vykonanie psychofyziologického overenia pravdovravnosti, jeho výsledok je teda potrebné považovať za relevantný a je potrebné ho brať do úvahy pri hodnotení bezpečnostnej spoľahlivosti žalobcu.

9. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti považoval žalovaný záver NBÚ uvedený v I. výroku za zákonný zopakujúci a to s poukazom na ustanovenie § 14 ods. 1 zákona č. 215/2004 Z. z., že z tohto ustanovenia explicitne vyplýva, že pre posúdenie zákonného predpokladu bezpečnostnej spoľahlivosti je medzi iným rozhodujúce správanie navrhovanej osoby počas vykonávania jedného z procesných úkonov, ktorým je bezpečnostný pohovor. Pokiaľ navrhovaná osoba neuvedie pravdivé údaje pri bezpečnostnom pohovore, zákon č. 215/2004 Z. z. ju zo splnenia predpokladu bezpečnostnej spoľahlivosti výslovne vylučuje. Poukázal na to, že skutočnosti uvedené v prílohe č. 1 utajovaného listinného dôkazu z 10.12.2020 na str. 2 ods. 4, str. 3 ods. 1, ods. 2 a ods. 3, podporené výsledkom psychofyziologického overenia pravdovravnosti žalobcu umožňuje prijať záver, že žalobca pri bezpečnostnom pohovore uviedol do záznamu nepravdivé údaje, predovšetkým v odpovediach na otázky č. 8 a 9. Preto uzavrel, že existencia zistených a hodnotených skutočností nemôže byť v súčasnosti dostatočnou garanciou toho, že žalobca zabezpečí zodpovedajúcu ochranu štátom chránených utajovaných skutočností, ktoré by mu mali byť pri výkone zamestnania prístupné a nie je možné ho tak považovať za bezpečnostne spoľahlivú osobu podľa § 10 ods. 1 písm. g) v spojení s § 14 ods. 1 zákona č. 215/2004 Z. z.

10. Žalovaný sa stotožnil aj so záverom NBÚ uvedeným v II. časti výroku prvostupňového rozhodnutia, že žalobcu nemožno podľa § 10 ods. 1 písm. g) v spojení s § 14 ods. 1 a ods. 2 písm. c) bod 6 zákona č. 215/2004 Z. z. považovať za bezpečnostne spoľahlivú osobu preto, že u neho bolo zistené bezpečnostné riziko, lebo preukázal svojím konaním a vyjadrením nečestnosť, nedôveryhodnosť vo vzťahu k ochrane utajovaných skutočností.

11. Za dôležité považoval žalovaný k výkladu pojmu „bezpečnostné riziko“ najskôr poukázať na judikatúru najvyššieho súdu, ktorý v danom smere konštantne judikuje, že: „Pod pojmom bezpečnostné riziko je potrebné rozumieť samotné podozrenie z existencie bezpečnostných rizík. Pritom posudzovanie informačnej hodnoty určitých zistení je nutné vždy úvahou pravdepodobnostnou, založenou v určitej miere na odhade. Preto niekedy pre záver o existencii bezpečnostného rizika (§ 14 ods. 2 zákona č. 215/2004 Z. z.) postačí zistenie, že je pravdepodobné, že príslušná zákonom predvídaná skutková podstata bola naplnená. Môže to tak byť však iba v prípade, že takáto eventualita je najpravdepodobnejším vysvetlením skutkových zistení a že na základe dostupných údajov sa javia byť významne pravdepodobnejšie ako iné do úvahy pripadajúce vysvetlenia“ (judikované v rozsudkoch napr. sp. zn. 2Sž/7/2016 z 20. júna 2019, sp. zn. 10Snr/1/2017 z 27. septembra 2017, sp. zn. 3Snr/1/2017 zo 16. mája 2019, sp. zn. 2Snr/1/2016 z 20. júna 2019). Žalovaný preto skonštatoval, že pod pojmom „bezpečnostné riziko“ je treba rozumieť už samotné podozrenie z jeho existencie, pre účely bezpečnostnej previerky postačuje primeraná pravdepodobnosť, že príslušná zákonom č. 215/2004 Z. z. predvídaná skutková podstata bola naplnená. Je preto potrebné vyhodnotiť listinné dôkazy komplexne a s ohľadom na všetky významné skutkové zistenia identifikovať skutočnosti, ktoré majú vplyv/spochybňujú bezpečnostnú spoľahlivosť žalobcu a indikujú podozrenie z existencie bezpečnostných rizík, ktoré môžu potenciálne ohroziť štátom chránené záujmy a utajované skutočnosti.

12. Žalovaný tiež uviedol, že pokiaľ sa žalobca v priebehu bezpečnostného pohovoru vyjadril, že nikdy neposkytol nepovolanej osobe informácie služobného charakteru, pričom pripustil, že občas sa

doma s otcom baví vo všeobecnosti o pracovných postupoch polície, avšak nikdy nepreberá konkrétne veci, je to len vo všeobecnej rovine, pravdivosť vyjadrení žalobcu k zisteným skutočnostiam NBÚ preveril psychofyziologickým overením pravdivosti, pričom záver polygrafického špecialistu bol „subjekt nebol pravdivý“ pri odpovediach na položené otázky. Z uvedeného preto žalovaný vyvodil záver, že predmetné vyjadrenia žalobcu pri bezpečnostnom pohovore k zisteným skutočnostiam s ohľadom na výsledok psychofyziologického overenia pravdivosti nie je možné považovať za pravdivé/vierohodné, čo je potrebné pričítať v neprospech žalobcu, ktorá skutočnosť v konečnom dôsledku podporuje relevantnosť a dôkaznú hodnotu zistených skutočností, ako aj záver o tom, že u žalobcu nie je možné bezpečnostné riziko eliminovať a považovať ho za bezpečnostne spoľahlivú osobu (súladne s rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 2Sž/7/2016 z 20. júna 2019).

13. Žalovaný preskúmaním rozhodnutia NBÚ zistil, že rozhodnutie NBÚ nevykazuje z hľadiska ústavnosti a zákonnosti žiadne relevantné nedostatky, právne pochybenia, ani logické nesprávnosti v posudzovanej veci, ktoré by mali vplyv na jeho zákonnosť a mohli reálne viesť k jeho zrušeniu. NBÚ v napadnutom rozhodnutí na podklade listinných dôkazov zhromaždených pri bezpečnostnej previerke predmetnú vec individuálne, dostatočne, zrozumiteľne a v súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu a najvyššieho súdu hmotnoprávne posúdil. NBÚ zistené skutočnosti týkajúce sa bezpečnostnej spoľahlivosti žalobcu vyhodnotil tiež v súlade so všeobecným princípom hodnotenia dôkazov, vysporiadal sa pritom logicky a vecne správne so všetkými okolnosťami podstatnými pre posúdenie bezpečnostnej spoľahlivosti žalobcu v materiálnom zmysle, vrátane špecifikácie dôvodov.

14. Na základe uvedeného konštatoval, že rozhodnutie NBÚ bolo vydané v súlade so zákonom č. 215/2004 Z. z. a odvolanie žalobcu nemožno považovať za dôvodné pre jeho zrušenie.

II.

Konanie pred správnym súdom

15. Žalobca podal voči rozhodnutiu žalovaného všeobecnú správnu žalobu, v ktorej navrhol, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „správny súd“ alebo „Najvyšší správny súd“) rozhodnutie žalovaného vrátane prvostupňového rozhodnutia NBÚ zrušil a vec vrátil správnejmu orgánu na ďalšie konanie. Súčasne si uplatnil náhradu trov konania.

16. Žalobca považuje napadnuté rozhodnutie za nezákonný akt, nakoľko vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 191 ods. 1 písm. c) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „SSP“ alebo „Správny súdny poriadok“)], je nepreskúmateľné a zmätočné z dôvodu absencie jeho riadneho odôvodnenia [§ 191 ods. 1 písm. d) SSP], vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu [§ 191 ods. 1 písm. e) SSP], a je výsledkom nezákonného priebehu administratívneho konania, ktoré predchádzalo jeho vydaniu [§ 191 ods. 1 písm. g) SSP].

17. Primárne poukázal na to, že napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj prvostupňové rozhodnutie NBÚ považuje za zmätočné, nepreskúmateľné, nedôvodné, neodôvodnené, neopodstatnené, arbitrárne a teda nezákonné, založené na ad absurdum formalistickom výklade právnych noriem. Popieral skutočnosť, že by sa dopustil konania uvedeného v odôvodnení NBÚ a potvrdeného napadnutým rozhodnutím žalovaného, ktoré má byť dôvodom na to, aby ho bolo možné považovať za bezpečnostne nespoľahlivú osobu preto, že bolo zistené bezpečnostné riziko, lebo preukázal svojím konaním a vyjadrením nečestnosť, nedôveryhodnosť vo vzťahu k ochrane utajovaných skutočností.

18. Poukázal na to, že pri vykonanom bezpečnostnom pohovore uviedol len pravdivé informácie a teda na všetky otázky odpovedal pravdivo majúci za to, že bol neprávom a nezákonne obvinený NBÚ z dôvodu, že pri bezpečnostnom pohovore uviedol nepravdivé informácie. Mal za to, že tvrdenia NBÚ sa opierajú len o psychofyziologické overenie pravdivosti, o nič iné a o žiadne zákonné dôkazy, čo je v právnom systéme SR neakceptovateľné. Zastával názor, že výkon práv musí byť skutočný tak, aby mal každý účastník konania možnosť efektívne a účinne sa brániť s tým, že sa nemožno uspokojiť s pro forma výkonom práv, bez ich reálneho obsahového naplnenia.

19. Uviedol, že si nie je vedomý toho, že sa dopustil takého konania, ktoré je popísané v rozhodnutiach, tvrdenie NBÚ, že ho nemožno považovať za bezpečnostne spoľahlivú osobu označil za umelo vymyslené.

20. Citujúc ustanovenie § 14 ods. 2 písm. c) bod 6 zákona č. 215/2004 Z. z. považoval za potrebné konštatovať, že v uvedenom zákone nie je taxatívne vymenované, čo sa chápe pod pojmom: „osoba preukázala svojim konaním alebo vyjadrením nečestnosť, nedôveryhodnosť k ochrane utajovaných skutočností.“; pričom NBÚ sa opäť len opiera o výsledok psychofyziologického overenia pravdivosti, ktorý nemôže byť v právnom systéme Slovenskej republiky použitý ako dôkaz.

21. Mal za to, že napadnuté rozhodnutie vrátane prvostupňového rozhodnutia NBÚ boli založené na nedostatočne zistenom skutkovom stave, nakoľko správne orgány zisťovali skutkový stav len na základe podaného psychofyziologického overenia pravdivosti bez toho, aby vlastným konaním posudzovali, či sú dôkazy vykonané a získané zákonným spôsobom a či ich rozsah je dostatočný pre zistenie skutkového stavu veci.

22. Ďalej poukázal na to, že ustanovenie § 25 ods. 4 zákona č. 215/2004 Z. z. síce umožňuje použiť pri bezpečnostnej previerke psychofyziologické overenie pravdivosti, avšak nikde nie je uvedené, že môže byť použité (v právnom štáte ani nemôže byť) ako dôkaz na neudelenie previerky, pričom v danom prípade je to ešte vážnejšie, nakoľko NBÚ použilo psychofyziologické overenie pravdivosti na preverenie predchádzajúceho psychofyziologického overenia pravdivosti bez akýchkoľvek dôkazov o preverovanej veci (položených otázkach).

23. Mal za to, že psychofyziologické overenie pravdivosti počas predmetnej bezpečnostnej previerky bolo použité v rozpore s ustanovením § 25 ods. 4 zákona č. 215/2004 Z. z. odkazujúc na znenie tohto ustanovenia.

24. Zopakoval, že pri bezpečnostnom pohovore hovoril pravdu, z čoho vyplýva, že v predmetnej utajovanej písomnosti sú s najväčšou pravdepodobnosťou uvedené nepravdivé informácie o jeho údajných výrokochoch. Nesúhlasil ani s tým, že mu boli položené konkrétne otázky, mal za to, že predmetné otázky mali všeobecný charakter. Tiež poukázal na to, že pred bezpečnostným pohovorom bol len všeobecne poučený podľa ustanovení zákona č. 215/2004 Z. z. a teda, že koná na základe ustanovenia § 25 ods. 1 a ods. 2 citovaného zákona, následne mu boli položené všeobecné otázky, na ktoré pravdivo odpovedal. Následne až pred samotným psychofyziologickým overením pravdivosti mu bolo povedané, aké otázky mu budú položené.

25. Zopakoval, že predmetný bezpečnostný pohovor aj predmetné psychofyziologické overenie pravdivosti boli vykonané v rozpore s ustanoveniami zákona č. 215/2004 Z. z., nakoľko je presvedčený, že nikde v celom bezpečnostnom spise ani v predmetnej utajovanej písomnosti sa nemôže nachádzať nič, čo by mohlo nasvedčovať, že mal niekedy nejakým spôsobom ohroziť nejakú utajovanú skutočnosť. Preto boli položené otázky umelo vykonštruované bez akýchkoľvek právnych dôvodov a teda v rozpore so zákonom.

26. Vo vzťahu k hodnovernosti používania psychofyziologického overenia pravdivosti poukázal na vyjadrenia vedca O. B..

27. Navrhol vypočuť špecialistu, ktorý vykonával (vyhodnocoval) predmetné psychofyziologické overenie pravdivosti na NBÚ. Popieral, že sa dopustil konania ako tvrdí NBÚ a preto požiadal, aby bola vykonaná konfrontácia za účelom odstránenia rozporov.

28. Záverom poukázal na to, že takmer celú dospelosť pracoval ako štátny zamestnanec, vždy chránil aj chráni a bude chrániť záujmy Slovenskej republiky, výsledky predmetných psychofyziologických overení pravdivosti považuje za nezmysly a nevie, kto a ako ich vyhodnocoval. Mal za to, že z celého konania vyplýva, že ak by nebolo vykonané prvé psychologické overenie pravdivosti, ktoré bolo overené druhým psychofyziologickým overením pravdivosti, tak už dávno by mu NBÚ udelilo predmetnú bezpečnostnú previerku dodajúc, že celé konanie sa točí okolo nezmyselného psychofyziologického overenia pravdivosti, na základe ktorého sa NBÚ alibisticky snaží neudelit' mu predmetnú bezpečnostnú previerku, nakoľko nemajú žiadny dôkaz ani dôvod na jej neudelenie.

29. Žalobca v správnej žalobe požiadal o nariadenie pojednávania.

30. Žalovaný v písomnom vyjadrení k správnej žalobe navrhol túto ako nedôvodnú zamietnuť. Mal za to, že NBÚ vo veci vykonania bezpečnostnej previerky žalobcu III. stupňa pre stupeň utajenia Tajné vykonanej v období od 01.12.2020 do 13.07.2021 podľa § 17 písm. b) v spojení s § 22 zákona č. 215/2004 Z. z. a Výbor v konaní podľa čl. 3 a čl. 4 ústavného zákona č. 254/2006 Z. z. postupovali v rozsahu a spôsobom ustanoveným zákonom č. 215/2004 Z. z. a ústavným zákonom č. 254/2006 Z. z., a tiež v intenciách konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR (ďalej len „ústavný súd“) a Najvyššieho súdu SR (ďalej len „najvyšší súd“) k veci sa vzťahujúcej a k porušeniu subjektívnych práv a právom chránených záujmov žalobcu nedošlo. Mal za to, že zistenie skutkového stavu bolo dostačujúce na

riadne posúdenie veci; skutkový stav, ktorý vzal NBÚ a Výbor za základ svojich rozhodnutí je v súlade s bezpečnostnými spismi NBÚ a administratívnymi spismi Výboru; napadnuté rozhodnutia sú náležite odôvodnené.

31. Napriek výhradám žalobcu, žalovaný na podklade listinných dôkazov zhromaždených NBÚ pri súčasnej bezpečnostnej previerke v bezpečnostnom spise NBÚ z roku 2020, tzn. utajovaného listinného dôkazu z 10. decembra 2020, písomného záznamu z bezpečnostného pohovoru z 29. apríla 2021 a záverečnej správy z psychofyziologického overenia pravdivosti zastáva názor, že NBÚ v rozsahu a spôsobom ustanoveným zákonom č. 215/2004 Z. z. aplikoval aj zásadu súčinnosti a umožnil žalobcovi, aby v predmetnom konaní obhajoval svoje práva a záujmy efektívne a účinne.

32. Poukázal na to, že z utajovaného listinného dôkazu z 10. decembra 2020 vyplýva, že tento obsahuje skutočnosti o bezpečnostnej spoľahlivosti žalobcu, ktoré by mohli byť prekážkou na vydanie osvedčenia a dôvodom na zrušenie osvedčenia z 21. marca 2012. Existovali teda dôvody na vykonanie bezpečnostného pohovoru podľa § 25 ods. 1 zákona č. 215/2004 Z. z., pričom zo záznamu z bezpečnostného pohovoru explicitne vyplýva, že NBÚ za osobnej účasti žalobcu s náležitou starostlivosťou dňa 29. apríla 2021 vykonal bezpečnostný pohovor dodajúc, že žalobca bol poučený o priebehu a účele bezpečnostného pohovoru, o jeho právach a povinnostiach vyplývajúcich z ustanovenia § 25 zákona č. 215/2004 Z. z. vrátane práva kedykoľvek v priebehu bezpečnostného pohovoru požiadať o vykonanie psychofyziologického overenia pravdivosti podľa § 25 ods. 3 zákona č. 215/2004 Z. z., ktoré však neuplatnil a o jeho uskutočnenie nepožiadaval. Tiež uviedol, že žalobca bol poučený o povinnosti uvádzať úplné a pravdivé informácie a rovnako o právnych následkoch uvedenia nepravdivých údajov v zmysle § 14 ods. 1 citovaného zákona.

33. Žalovaný uviedol, že nemá pochybnosť o tom, že otázky položené žalobcovi pri bezpečnostnom pohovore boli formulované na základe skutkových zistení pochádzajúcich z utajovaného listinného dôkazu z 10. decembra 2020, ktoré boli prekážkou na vydanie osvedčenia a dôvodom na zrušenie platného osvedčenia z 21. marca 2012.

34. K argumentácii žalobcu ohľadom zákonnosti vykonania psychofyziologického overenia pravdivosti a relevantnosti jeho použitia pri hmotnoprávnom posúdení splnenia predpokladov na vznik oprávnenia na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami žalovaný poukázal na to, že v danom prípade boli splnené zákonné podmienky na vykonanie psychofyziologického overenia pravdivosti podľa § 25 ods. 4 zákona č. 215/2004 Z. z., nakoľko sa po vykonaní bezpečnostného pohovoru zistilo, že vyjadrenia žalobcu v priebehu bezpečnostného pohovoru boli v rozpore so zistenými skutočnosťami, ktoré by mohli byť prekážkou na vydanie osvedčenia alebo dôvodom na zrušenie platnosti osvedčenia, pričom žalobca mal v tomto prípade nie „možnosť“ ale „povinnosť“ podrobiť sa tomuto vyšetreniu.

35. Poukázal na to, že podstatou použitia tohto procesného inštitútu je zistiť, či sú pravdivé vyjadrenia navrhovanej osoby pri bezpečnostnom pohovore k zisteným skutočnostiam a pokiaľ sú dodržané všetky kritériá stanovené zákonom č. 215/2004 Z. z. pre vykonanie psychofyziologického overenia pravdivosti, jeho výsledok je potrebné považovať za relevantný a brať ho spolu s ostatnými skutkovými zisteniami vyplývajúcimi z listinných dôkazov do úvahy pri hodnotení splnenia predpokladov na vznik oprávnenia na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami. Mal za to, že z listinných dôkazov vyplýva, že v danom prípade na vykonanie psychofyziologického overenia pravdivosti boli splnené tak formálne procesné podmienky, ako aj obsahové podmienky ustanovené v § 25 ods. 4 citovaného zákona, nakoľko existoval rozpor medzi zistenými skutočnosťami a vyjadreniami žalobcu uvedenými pri bezpečnostnom pohovore, ktorých pravdivosť bola následne preverená psychofyziologickým overením pravdivosti (bezpečnostný spis z roku 2020; utajovaný listinný dôkaz z 10. decembra 2020).

36. Dôvodil ďalej, že pod pojmom „bezpečnostné riziko“ je treba rozumieť už samotné podozrenie z jeho existencie, pre účely bezpečnostnej previerky postačuje primeraná pravdepodobnosť, že príslušná zákonom č. 215/2004 Z. z. predvídaná skutková podstata bola naplnená. Akceptoval aj hodnotiace závery NBÚ, že z hľadiska zákona č. 215/2004 Z. z. a jeho účelu, ako aj z hľadiska názorov ústavného súdu a najvyššieho súdu prezentovaných v rozhodnutí NBÚ, skutočnosti a prvky konania žalobcu identifikované v prílohe č. 1 utajovaného listinného dôkazu z 10. decembra 2020 na str. 2 ods. 4, na str. 3 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 je potrebné podľa ustanovenia § 14 ods. 2 písm. c) bod 6 zákona č. 215/2004 Z. z. hodnotiť ako materiálne pre preukázanie bezpečnostného rizika, a to predovšetkým z pohľadu konkrétnych rezultujúcich aspektov daného prípadu, akými sú povaha konania žalobcu,

intenzita rizika vyplývajúceho z takéhoto konania s ohľadom na význam uvedených chránených záujmov štátu a oblasť a stupeň utajenia skutočností, ktorých bezpečnosť sa má zabezpečiť.

37. Zopakoval, že predmetné vyjadrenia žalobcu pri bezpečnostnom pohovore k zisteným skutočnostiam s ohľadom na výsledok psychofyziologického overenia pravdivosti nie je možné považovať za pravdivé/vierohodné, čo je potrebné pričítať v neprospech žalobcu dodajúc, že táto skutočnosť podporuje relevantnosť a dôkaznú hodnotu zistených skutočností, ako aj záver o tom, že u žalobcu nie je možné bezpečnostné riziko eliminovať a považovať ho za bezpečnostne spoľahlivú osobu.

38. S poukazom na vyššie uvedené uzavrel, že napadnuté rozhodnutia boli vydané v súlade so zákonom č. 215/2004 Z. z. a ústavným zákonom č. 254/2006 Z. z., tieto sa opierajú o rozumný dôvod verejného záujmu, ktorému citovaný zákon poskytuje ochranu, tieto nevykazujú žiadne žalobcom uvádzané nedostatky, ktoré by mali vplyv na ich zákonnosť.

39. Účastníci konania následne využili svoje procesné právo a doručili Najvyššiemu správneému súdu svoje ďalšie vyjadrenia (replika, duplika), v ktorých zotrvali na svojej argumentácii.

40. Správny súd si vyžiadal administratívny spis, s ktorým sa oboznámil vrátane utajovanej skutočnosti. Vo veci sa uskutočnilo pojednávanie za účasti zástupcov účastníkov konania a žalobcu.

III.

Vybrané ustanovenia, z ktorých správny súd vychádzal

Podľa § 10 ods. 1 písm. g) zákona č. 215/2004 Z. z. (zákon o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov) oprávnenie na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami pre stupne utajenia Prísne tajné, Tajné, Dôverné alebo Vyhradené môže vzniknúť, ak tento zákon neustanovuje inak, iba navrhovanej osobe, ktorá je bezpečnostne spoľahlivá.

Podľa § 14 ods. 1 zákona o ochrane utajovaných skutočností za bezpečnostne spoľahlivú osobu sa nepovažuje ten, kto uviedol nepravdivé údaje v osobnom dotazníku, v bezpečnostnom dotazníku alebo pri bezpečnostnom pohovore, kto bol pracovne zaradený a aktívne vykonával činnosť v ustanovených štruktúrach bývalej Štátnej bezpečnosti podľa prílohy č. 1 alebo bývalej spravodajskej správy Generálneho štábu Československej ľudovej armády do 31. decembra 1989 s výnimkou osoby, ktorá vykonávala v týchto štruktúrach len obslužné alebo len zabezpečovacie činnosti, alebo vedome spolupracoval s týmito štruktúrami, alebo u koho bolo zistené bezpečnostné riziko.

Podľa § 14 ods. 2 písm. c) bodu 6 zákona o ochrane utajovaných skutočností za bezpečnostné riziko sa považuje zistenie, že osoba preukázala svojím konaním alebo vyjadrením nečestnosť, nedôveryhodnosť vo vzťahu k ochrane utajovaných skutočností.

Podľa § 29 zákona o ochrane utajovaných skutočností úrad je na základe zistenia nových skutočností povinný počas platnosti osvedčenia preveriť, či osoba spĺňa predpoklady na vznik oprávnenia podľa § 10 ods. 1 a v prípade zistenia, že nespĺňa tieto predpoklady, zrušiť platnosť osvedčenia. Na také zrušenie platnosti osvedčenia sa primerane vzťahujú ustanovenia § 24 až 26.

IV.

Právne posúdenie

41. Najvyšší správny súd preskúmal rozhodnutie žalovaného v rozsahu podanej správnej žaloby. Jeho pôsobnosť pre toto konanie a rozhodnutie je daná v § 11 písm. a) SSP a čl. 5 ústavného zákona č. 254/2006 Z. z.

42. Správny súd konštatuje, že žaloba bola podaná oprávnenou osobou (§ 178 ods. 1 SSP) a včas (§ 181 ods. 1 SSP). Podaná žaloba spĺňa všetky požadované náležitosti (§ 182 SSP).

43. Správny súd na základe podanej žaloby preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného, predchádzajúce konanie vrátane prvostupňového rozhodnutia, v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe a po oboznámení sa s obsahom administratívneho spisu, súčasť ktorého tvoril bezpečnostný spis vrátane utajovanej prílohy, ako aj s obsahom písomných podaní účastníkov konania a po vypočutí zástupcu žalobcu, samotného žalobcu a žalovaného dospel k záveru, že žaloba je dôvodná.

44. Predmetom preskúvacieho konania v danej veci bolo rozhodnutie žalovaného č. CRD-1832-8/2021-VPRNBU z 24. novembra 2021, ktorý zamietol odvolanie podané voči rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu - NBÚ č. SP-PB-5157-40/2020-Ž-47211 z 13. júla 2021. Pri posudzovaní žalobných bodov správny súd skúmal, či závery žalovaného v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu o tom, že žalobcu podľa § 10 ods. 1 písm. g) v spojení s § 14 ods. 1 zákona č. 215/2004 Z. z. nemožno považovať za bezpečnostne spoľahlivú osobu preto, že uviedol nepravdivé údaje pri bezpečnostnom pohovore, ďalej, že podľa § 10 ods. 1 písm. g) v spojení s § 14 ods. 1 a ods. 2 písm. c) bod 6 citovaného zákona žalobcu nemožno považovať za bezpečnostne spoľahlivú osobu preto, že u nej bolo zistené bezpečnostné riziko, lebo preukázal svojim konaním a vyjadrením nečestnosť, nedôveryhodnosť vo vzťahu k ochrane utajovaných skutočností, obstoja z pohľadu namietaných žalobných bodov.

45. Nosnou žalobnou námietkou žalobcu bolo jeho tvrdenie, že psychofyziologické overenie pravdivosti počas predmetnej bezpečnostnej previerky bolo použité v rozpore s ustanovením § 25 ods. 4 zákona č. 215/2004 Z. z., pretože žalobca na bezpečnostnom pohovore hovoril pravdu. V tejto súvislosti žalobca poukázal na to, že NBÚ použilo psychologické overenie pravdivosti na preverenie predchádzajúceho psychofyziologického overenia pravdivosti bez akýchkoľvek dôkazov o preverovanej veci (položených otázkach). Tvrdil, že nikde v celom bezpečnostnom spise ani v predmetnej utajovanej písomnosti sa nemôže nachádzať nič, čo by mohlo nasvedčovať, že mal niekedy nejakým spôsobom ohroziť nejakú utajovanú skutočnosť.

46. Žalobca teda tvrdí, že neboli splnené zákonné podmienky ustanovené v § 25 ods. 4 zákona č. 215/2004 Z. z., teda že neboli splnené podmienky na vykonanie psychofyziologického overenia pravdivosti, nakoľko pri bezpečnostnom pohovore hovoril pravdu.

47. Z ustanovenia § 25 ods. 1 citovaného zákona vyplýva, že bezpečnostný pohovor s navrhovanou osobou sa vykoná, ak sa v priebehu bezpečnostnej previerky zistili skutočnosti, ktoré by mohli byť prekážkou na vydanie osvedčenia alebo dôvodom na zrušenie platnosti osvedčenia, pričom v priebehu bezpečnostného pohovoru má navrhovaná osoba možnosť vyjadriť sa k zisteným skutočnostiam.

48. Obsahom bezpečnostnej previerky III. stupňa, o ktorú v danom prípade ide, je vyhodnotenie materiálov uvedených v § 16 ods. 1 písm. a) až e) zákona č. 215/2004 Z. z. Týmto materiálmi sú: materiály predkladané navrhovanou osobou, informácie o bezpečnostnej spoľahlivosti navrhovanej osoby z evidencií Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby a Vojenského spravodajstva, informácie o bezpečnostnej spoľahlivosti navrhovanej osoby vyžiadané od ďalších štátnych orgánov a iných právnických osobách, týkajúce sa navrhovanej osoby, informácie o bezpečnostnej spoľahlivosti navrhovanej osoby z previerok vykonaných v mieste bydliska Policajným zborom, Slovenskou informačnou službou alebo Vojenským spravodajstvom a informácie vyžiadané od obce, v ktorej má navrhovaná osoba trvalý pobyt alebo prechodný pobyt.

49. Najvyšší správny súd sa oboznámil s bezpečnostným spisom vrátane utajovanej prílohy z 10. decembra 2020, ktorú NBÚ a následne žalovaný považovali za skutočnosť, ktorá by mohla byť prekážkou na vydanie osvedčenia alebo dôvodom na zrušenie platnosti osvedčenia.

50. Predtým, ako správny súd posudzoval relevanciu tohto listinného dôkazu pristúpil k výkladu ustanovenia § 25 zákona č. 215/2004 Z. z., konkrétne k stanoveniu a gradovaniu jednotlivých krokov, ktoré z právnej úpravy bezpečnostného pohovoru vyplývajú. Konkrétne z odseku 1 vyplýva, že bezpečnostný pohovor sa vykoná, ak sa v priebehu bezpečnostnej previerky zistili skutočnosti, ktoré by mohli byť prekážkou na vydanie osvedčenia. Tieto skutočnosti pochopiteľne musia vyplývať z nazhromaždených materiálov v rozsahu, v danom prípade, podľa § 16 ods. 1 písm. a) až e) citovaného zákona. Následne má navrhovaná osoba možnosť práve v rámci bezpečnostného pohovoru vyjadriť sa k takto zistenej skutočnosti tak, aby nedošlo k zásahu do práv tretích osôb a nebol ohrozený zdroj informácií. A následne, ak sú vyjadrenia navrhovanej osoby v priebehu bezpečnostného pohovoru v rozpore so zistenými skutočnosťami, uskutoční sa vždy psychofyziologické overenie pravdivosti. Teda podmienkou na uskutočnenie tohto vyšetrenia ex offio je rozpor medzi zistenou skutočnosťou a vyjadrením navrhovanej osoby v rámci bezpečnostného pohovoru. Tento rozpor sa buď potvrdí alebo nepotvrdí práve prostredníctvom psychofyziologického overenia pravdivosti. Následne NBÚ vyhodnotí všetky zabezpečené dôkazy jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach.

51. Psychofyziologické overenie pravdivosti sa teda neuskutočňuje bez existencie rozporu vyjadrenia navrhovanej osoby v priebehu bezpečnostného pohovoru s konkrétnou zistenou

skutočnosťou, ktorá by mohla byť prekážkou na vydanie osvedčenia. Pokiaľ by totiž zákonodarca mal záujem každú navrhovanú osobu podrobiť tomuto vyšetreniu, explicitne by to v zákone uviedol.

52. S poukazom na vyššie uvedené Najvyšší správny súd veľmi zodpovedne a starostlivo vyhodnocoval relevanciu utajeného listinného dôkazu, nakoľko je to práve a jedine Najvyšší správny súd, ktorý môže jeho relevanciu vo vzťahu k následnej aplikácii ustanovenia § 25 zákona č. 215/2004 Z. z. posúdiť. Na tomto mieste považuje Najvyšší správny súd poukázať na odôvodnenie rozsudku č. j. 7As 31/2011 z 25. novembra 2011, v ktorom Najvyšší správny súd ČR konštatoval nasledovné:

„Najvyšší správní soud si je vědom toho, že v bezpečnostním řízení je nutno najít rovnováhu mezi dvěma legitimními, avšak navzájem protichůdnými zájmy. Na jedné straně zájmem na zajištění spravedlivého procesu pro toho, jehož bezpečnostní způsobilost je zkoumána, a na druhé straně zájmem na utajení informací potřebných k ochraně veřejného zájmu. Těto rovnováhy však v žádném případě nelze dosáhnout, pokud nebude zajištěna účinná soudní, a tedy na exekutivě nezávislá a ve sporu mezi účastníkem řízení a exekutivou nestranná kontrola relevance informací, na základě nichž je v bezpečnostním řízení rozhodováno. Protože mezi oběma protichůdnými legitimními zájmy je nutno najít rovnováhu, musí mít soud v rámci soudního přezkumu přístup ke všem informacím, na základě nichž bylo rozhodnuto v bezpečnostním řízení. Jen tak může být zajištěna účinná soudní kontrola. Soud je zde ve zvýšené míře než při „běžném“ soudním řízení, v němž účastník má k dispozici stejné informace jako soud, garantem práva na spravedlivý proces, což vyžaduje i zvýšenou aktivitu soudu vůči postupu veřejné správy. Za splnění těchto podmínek pak může být přístup k informacím v nezbytných případech odepřen účastníkům řízení či dalším na řízení participujícím osobám (zástupcům účastníků, zúčastněným osobám aj.). Ostatně právě proto mají také soudci podle ust. § 58 odst. 1 písm. e) a odst. 2 zákona o ochraně utajovaných informací přístup k utajovaným informacím všech stupňů utajení bez platného osvědčení ode dne jmenování do funkce po dobu jejího výkonu a v rozsahu nezbytném pro její výkon. Soudní kontrola, které nemůže být za žádných okolností odepřen přístup k informacím relevantním pro výsledek bezpečnostního řízení, tak může v míře ještě dostačující zajistit vyloučení libovůle u zpravodajských služeb a NBÚ při zachování utajení té nezbytné části informací relevantních pro bezpečnostní řízení, jejichž poskytnutí účastníkům řízení by bylo v rozporu s veřejným zájmem na jejich utajení. Neměl-li by však soud k takovým informacím přístup, o účinnou soudní kontrolu by se nejednalo, což by bylo nutno považovat za protiústavní stav (viz také argumentaci v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 3. 2011, č. j. 7 As 39/2010 - 64, www.nssoud.cz). Soud by totiž byl v takovém případě ve skutkové rovině „slepý“, musel by se spolehnout pouze na správnost názoru zpravodajských služeb a přezkoumával by pouze procesní námitky.“

53. Pred samotným vyhodnotením relevancie utajovaného listinného dôkazu z 10. decembra 2020 v spojení s vykonaným bezpečnostným pohovorom a následne vykonaným psychofyziologickým overením pravdivosti Najvyšší správny súd konštatuje, že zákonné podmienky na vykonanie bezpečnostného pohovoru boli v danom prípade naplnené, keďže zo získaných materiálov, konkrétne z utajovaného listinného dôkazu vyplynuli konkrétne skutočnosti, ktoré mohli byť prekážkou na vydanie osvedčenia. Následne NBÚ žalobcu konfrontoval práve so zistenými skutočnosťami, položením otázok uvedených v bode 5 tohto rozsudku. Z dôvodu, že odpovede žalobcu, boli podľa názoru NBÚ v rozpore so zistenými skutočnosťami, došlo k aktivácii § 25 ods. 4 zákona č. 215/2004 Z. z., teda k vykonaniu psychofyziologického overenia pravdivosti, výsledkom ktorého bolo, že žalobca nebol pravdivý. Z dôvodu dôkaznej núdze, ako bude nižšie uvedené, však ani odobrenie postupu NBÚ Najvyšším správnym súdom nemohlo viesť k prijatiu záveru o zákonnosti napadnutého rozhodnutia.

54. Žalovaný opakovane v odôvodnení napadnutého rozhodnutia a rovnako tiež vo vyjadrení k správnej žalobe k vykonaniu psychofyziologického overenia pravdivosti uvádzal, že jeho výsledok je potrebné považovať za relevantný a brať ho spolu s ostatnými skutkovými zisteniami vyplývajúcimi z listinných dôkazov. Uvedené je konštantne judikované, pričom je dôležité upozorniť na to, že výsledok psychofyziologického overenia pravdivosti je podporený aj inými konkrétnymi skutočnosťami. Tento záver odobrila aj zástupkyňa žalovaného na pojednávaní, keď na otázku člena senátu uviedla, že dôkazy sa hodnotia jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach s tým, že miera relevancie dôkazu polygrafom nie je v zákone upravená, avšak ak boli splnené zákonné podmienky na jeho vykonanie, je toto vyšetrenie brané ako relevantné.

55. Vo vzťahu k zisteniam bezpečnostných služieb už judikatúra vyslovila, že NBÚ v zásade nemôže spochybňovať pravdivosť nimi oznámených skutočností (porov. napr. rozsudky najvyššieho súdu sp. zn. 10 Snr 1/2017, 10 Snr 2/2017). Avšak NBÚ, žalovaný a pochopiteľne aj správny súd sú však oprávnení posúdiť, či obsahom oznámenia alebo správy sú určité zistenia (skutočnosti) alebo len subjektívne názory jej spracovateľa bez akejkoľvek opory (bod 28 rozsudku Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 2Snr/1/2019 z 18. januára 2023).

56. Po oboznámení sa so samotnou utajovanou prílohou v danej veci musí Najvyšší správny súd konštatovať, že táto, pre jej obsah a povahu, nemôže a to ani spolu s vykonaným psychofyziologickým overením pravdovravnosti postačovať na prijatie záveru o bezpečnostnej nespoľahlivosti žalobcu. Dôvod pre prijatie tohto záveru je, že doposiaľ zistená skutočnosť, ktorá aktivovala ustanovenie § 25 zákona č. 215/2004 Z. z. nie je podporená ďalšími relevantnými skutočnosťami. NBÚ a následne žalovaný po vykonanom psychofyziologickom overení pravdovravnosti uzavreli, že žalobca uviedol nepravdivé údaje pri bezpečnostnom pohovore, keďže mal práve s odkazom na utajovaný listinný dôkaz nepravdivo odpovedať na položené otázky. Konkrétne na otázku: „Poskytli ste nepovolanej osobe informácie služobného charakteru?“ a na otázku: „Poskytli ste nepovolanej osobe informácie služobného charakteru proti záujmom polície?“.

57. Najvyšší správny súd v žiadnom smere nespochybňuje relevanciu výsledku psychofyziologického overenia pravdovravnosti, avšak tento je potrebné vždy vyhodnotiť vo vzájomných súvislostiach, v danom prípade vo vzájomnej súvislosti práve s utajovanou prílohou, na ktorú tak NBÚ ako aj žalovaný poukazovali. Vzhľadom na skutočnosť, že ide o listinný dôkaz v utajenom režime Najvyšší správny súd má pochopiteľne obmedzené možnosti svojej argumentácie, avšak predpokladá, že tak žalovaný, ako aj NBÚ poznajúc tento dôkaz pochopia záver Najvyššieho správneho súdu o jeho nedostatočnosti na prijatie záveru o bezpečnostnej nespoľahlivosti žalobcu.

58. Najvyšší správny súd zdôrazňuje, že v rámci vyhodnotenia dôkazov je potrebné, aby tieto boli vyhodnotené jednotlivo a následne vo vzájomnej súvislosti. V súlade s ustanovením § 25 ods. 4 zákona č. 215/2004 Z. z. sa pre psychofyziologické overenie pravdovravnosti vyžaduje existencia sporných skutočností, ktoré musia vyplývať zo spisu a musia mať určitú relevanciu. Následne sú tieto vyhodnocované spoločne s vykonaným psychofyziologickým overením pravdovravnosti. V danom prípade, ako už bolo vyššie uvedené, zisteným skutočnostiam chýbala potrebná kvalita. Preto je nateraz potrebné prijať záver, že zistený skutkový stav konajúcich orgánov verejnej správy bol nedostatočný pre prijatie záveru o bezpečnostnej nespoľahlivosti žalobcu.

59. Najvyšší správny súd považuje za potrebné tiež doplniť, že pokiaľ NBÚ získa doplneným dokazovaním ďalšie dôkazy, ktoré by potvrdzovali výsledok psychofyziologického overenia pravdovravnosti nie je vylúčené, že by následne vydané rozhodnutie v súdnom prieskume obstálo. V prípade však, ak nebudú k dispozícii ďalšie dôkazy spochybňujúce bezpečnostnú spoľahlivosť žalobcu, nie sú nateraz dané dôvody na ukončenie bezpečnostnej previerky podľa § 26 ods. 2 a zrušenie predchádzajúceho osvedčenia podľa § 29 zákona č. 215/2004 Z. z.

60. Najvyšší správny súd nespochybňuje žalovaným uvádzané závery rozhodovacej činnosti Ústavného súdu SR o tom, že cit: „Prístup k utajovaným skutočnostiam nie je nárokom, ktorý patrí všetkým okrem tých, ktorí sú z toho či onoho dôvodu vylúčení, ale naopak výnimkou udelenou len niektorým. Zákon vymedzuje okruh osôb, na ktoré sa táto výnimka môže vzťahovať. Priznanie takýchto privilégií sa samozrejme musí opierať o rozumný dôvod verejného záujmu a nesmie vykazovať znaky svojvôle.“ (PL ÚS 6/04-67 z 19.10.2005). Najvyšší správny súd však zdôrazňuje požiadavku, ktorú formuloval aj Ústavný súd SR, a to oporu rozhodnutia žalovaného v zákone a vylúčenie znakov svojvôle (rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 35Snr/2/2021 zo 7. decembra 2022).

61. Rovnako Najvyšší správny súd rešpektuje, že pod pojmom „bezpečnostné riziko“ treba v zmysle konštantnej judikatúry Najvyššieho súdu SR rozumieť samotné podozrenie z existencie bezpečnostných rizík (sp. zn. 2Sž/7/2016 z 20.6.2019, sp. zn. 10Snr/1/2017 z 27.9.2017, sp. zn. 3Snr/1/2017 z 16.5.2019, sp. zn. 2Snr/1/2016 z 20.6.2019, obdobne aj Nejvyšší správní soud ČR v rozsudku č. j. 7 As 31/2011-101, publ. Pod č. 2602/2012 Sb. NSS). Z týchto rozhodnutí však vyplýva aj záver, že: „Preto niekedy pre záver o existencii bezpečnostného rizika postačí zistenie, že je pravdepodobné, že príslušná zákonom predvídaná skutková podstata bola naplnená. Môže to tak byť však len v prípade, že takáto eventualita je najpravdepodobnejším vysvetlením skutkových zistení a že

na základe dostupných údajov sa javia byť významne pravdepodobnejšie ako iné do úvahy pripadajúce vysvetlenia.“ V posudzovanom prípade však skutkové zistenia neboli pre prijatý záver dostačujúce.

62. S poukazom na uvedené skutkový stav zistený konajúcimi orgánmi verejnej správy nebol nedostatočným podkladom na riadne posúdenie veci, teda bol daný dôvod zrušenia napadnutého rozhodnutia žalovaného vrátane prvostupňového rozhodnutia NBÚ podľa § 191 ods. 1 písm. e) SSP. V ďalšom konaní sú konajúce orgány verejnej správy viazané s poukazom na ustanovenie § 191 ods. 6 SSP právnym názorom správneho súdu, ktorý je obsiahnutý v bodoch 56 až 59 tohto rozsudku.

63. V správnom súdnom konaní úspešnému žalobcovi priznal Najvyšší správny súd podľa § 167 ods. 1 SSP nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením (§ 175 ods. 2 SSP).

64. Najvyšší správny súd rozhodol pomerom hlasov 5 : 0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie :

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok n i e j e prípustný.